

Juryrapport Thea Beckman-prijs 2019

Bij de toekenning van de Thea Beckmanprijs wordt onderscheid gemaakt tussen twee leeftijdsdoelgroepen, die om en om bekroond worden. Voor de Thea Beckmanprijs 2019 selecteerde de jury oorspronkelijk Nederlandstalige historische jeugdboeken voor lezers vanaf 12 jaar. Daarbij is gekeken naar titels die sinds medio 2017, de laatste keer dat de prijs voor deze doelgroep uitgereikt is, zijn verschenen. Daaruit is een longlist van tien titels en vervolgens een shortlist van vijf titels opgesteld.

Onder de criteria die de jury heeft toegepast, is een gelijkwaardige rol weggelegd voor literaire kwaliteit en historische zeggingskracht. De vijf boeken die uiteindelijk door ons zijn genomineerd, bieden stuk voor stuk mooie en meeslepende verhalen, goed verteld en aantrekkelijk voor de doelgroep.

De vijf genomineerde boeken zijn:

Wilma Geldof: *Het meisje met de vlechtjes*

Freddie Oversteegen is 15 jaar als ze in 1941, samen met haar twee jaar oudere zus Truus, betrokken raakt bij een gewapende verzetsgroep, waar later ook Hannie Schaft zich bij aansluit. De meisjes verleiden hooggeplaatste nazi's en lokken hen het bos in, waar ze worden gedood door verzetskameraden. Dan krijgen de zusjes zelf een pistool. De acties worden grimmiger en Freddie kan niemand meer vertrouwen.

Wilma Geldof schreef op basis van interviews met Freddie een spannende en indrukwekkende jeugdroman waarin noties over goed en kwaad in oorlogstijd op scherp gezet wordt. De jury is vol lof over de overtuigende beschrijving van de wirwar van emoties van een pubermeisje in buitengewone omstandigheden.

De animatie bij *Het meisje met de vlechtjes* is gemaakt door Evy Hachmang.

Luc Hanegreefs: *Volle Maen*

De eerste reis van slavenschip Volle Maen verloopt rampzalig. Het schip wordt buitgemaakt door de Engelsen, de kapitein en bemanning worden ziek, het schip raakt uit koers en er dreigt een slavenopstand. Tegen dit achterdoek winnen scheepsjongen Cornelis en slaaf Yao langzaam elkaars vertrouwen. Op Jamaica voert Emily intussen strijd met haar vader, de eigenaar van een suikerrietplantage. Ze wordt gedwongen om per schip naar Engeland te vertrekken, ondanks een dreigende storm. Daar komen de levens van de drie hoofdfiguren samen.

De jury is onder de indruk van de manier waarop Luc Hanegreefs erin geslaagd is om op geloofwaardige wijze een meerstemmig jeugdboek over slavernij en slavenhandel te schrijven, waarin verschillende zienswijzen en invalshoeken overtuigend aan bod komen.

De animatie bij *Volle Maen* is gemaakt door Daphne Themen.

Martine Letterie: *Nooit meer thuis*

Lily en haar familie vertrekken noodgedwongen uit Indië, dat nu Indonesië heet, en waar Indische Nederlanders niet meer welkom zijn. Aan boord van het schip sluit Lily al snel vriendschap met Bennie. In Nederland is het koud en worden ze kil en zeer betuttelend ontvangen – zo heel anders dan in Indië. Zal ze zich hier ooit thuis gaan voelen?

Martine Letterie schreef een gevoelige jeugdroman over afscheid nemen van je moederland en een nieuwe start in een vreemd land. De jury is onder de indruk van de manier waarop de spanning tussen woede over betutteling en anderzijds "Niet klagen maar dragen en invoegen" onder woorden wordt gebracht.

De animatie bij *Nooit meer thuis* is gemaakt door Leon de Haas.

Bianca Mastebroek: *Hendrick, de Hollandse indiaan*

Anno 1659 eigenen Nederlandse pioniers zich in het nog onontgonnen Noordoost Amerika zich steeds meer land toe van de oorspronkelijke bewoners. De zestienjarige Hendrick Pels wordt tegen wil en dank meegezogen in de strijd van de oprechte Hollanders tegen de barbaarse indianen. Totdat hij gevangen wordt genomen, en zijn perspectief 180 graden draait.

Bianca Mastebroek schreef een indrukwekkend verhaal over de botsing tussen twee culturen en over de gevolgen van de Nederlandse expansie- en handelsdrijf voor een trots en vredelievend volk. De jury is vol lof over dit spannende en met vaart geschreven avonturenboek, gebaseerd op historische gebeurtenissen. De schrijfster weet de ommekeer in het leven van Hendrick op overtuigende wijze tot leven te brengen.

De animatie bij *Hendrick, de Hollandse indiaan* is gemaakt door Nando de Groot.

Joyce Pool: *Het Kompas*

Het is 1950. Davey uit Londen kan bijna niet wachten. Samen met zeven van zijn vrienden en twee leiders van hun scoutinggroep zal hij in een open zeilsloep, de Wangle III, Het Kanaal oversteken: van Dover naar Calais en weer terug. Net voor ze uitvaren, wordt Davey zo ziek, dat hij van de dokter niet mee mag. Terwijl hij uitzielt, volgt hij op een kaart van dag tot dag de tocht van de Wangle III. Gelukkig is hij na een week weer genoeg opgeknapt om zijn vrienden op te wachten. Maar dan blijft het bootje weg...

Joyce Pool maakt indruk door heel geserreerd een klein, diep-tragisch verhaal te vertellen, gevolgd door de achterliggende documentatie. De jury is onder de indruk van de wijze waarop dit geheel een schoolvoorbeeld is van hoe je vanuit een simpele vraag tot een indringend historisch verhaal kunt komen.

De animatie bij *Het kompas* is gemaakt door Charlotte Maria.

[Bekendmaking winnaar van de Jonge Beckman]

Voordat zij bekendmaakt wie de Thea Beckmanprijs 2019 wint, wil de jury haar dank uitspreken aan de studenten van de Willem de Kooningacademie die bij de genomineerde titels een animatie hebben gemaakt.

Ook een hartelijk woord van dank aan de jongeren die samen met Henne van Beveren en Marthe Jongbloed de genomineerde titels hebben gelezen, en – geheel onafhankelijk van onze jury – tot een eigen oordeel zijn gekomen.

Tot slot richten we onze felicitaties tot, en spreken we onze dank uit aan het jarige Archeon, dat ook dit jaar weer op uitstekende wijze voor in- en aankleding van de prijsuitreiking zorg heeft gedragen.

En dan nu het moment der waarheid. De winnaar is een boek dat de jury beschouwt als de eerste onder zijns gelijken in deze competitie. Een knap geschreven jeugdroman, gebaseerd op historische gebeurtenissen. Een boek dat erin slaagt om de complexe historische werkelijkheid van een tamelijk onbekende episode uit de Nederlandse geschiedenis overtuigend vanuit meervoudig perspectief te beschrijven. De jury heeft besloten de Thea Beckmanprijs 2019 toe te kennen aan de jeugdroman *Hendrick, de Hollandse indiaan* van Bianca Mastenbroek.

De jury,

Henne van Beveren (kinderboekwinkel Silvester, Zoetermeer)

Liselotte Dessauvagie (zelfstandig leesbevorderaar)

Hubert Slings (stichting entoen.nu, voorzitter)

Monique Veldman (Archeon)

Moniek Warmer (Stichting Jaap ter Haar / Ontwikkelaar educatieve culturele projecten)